

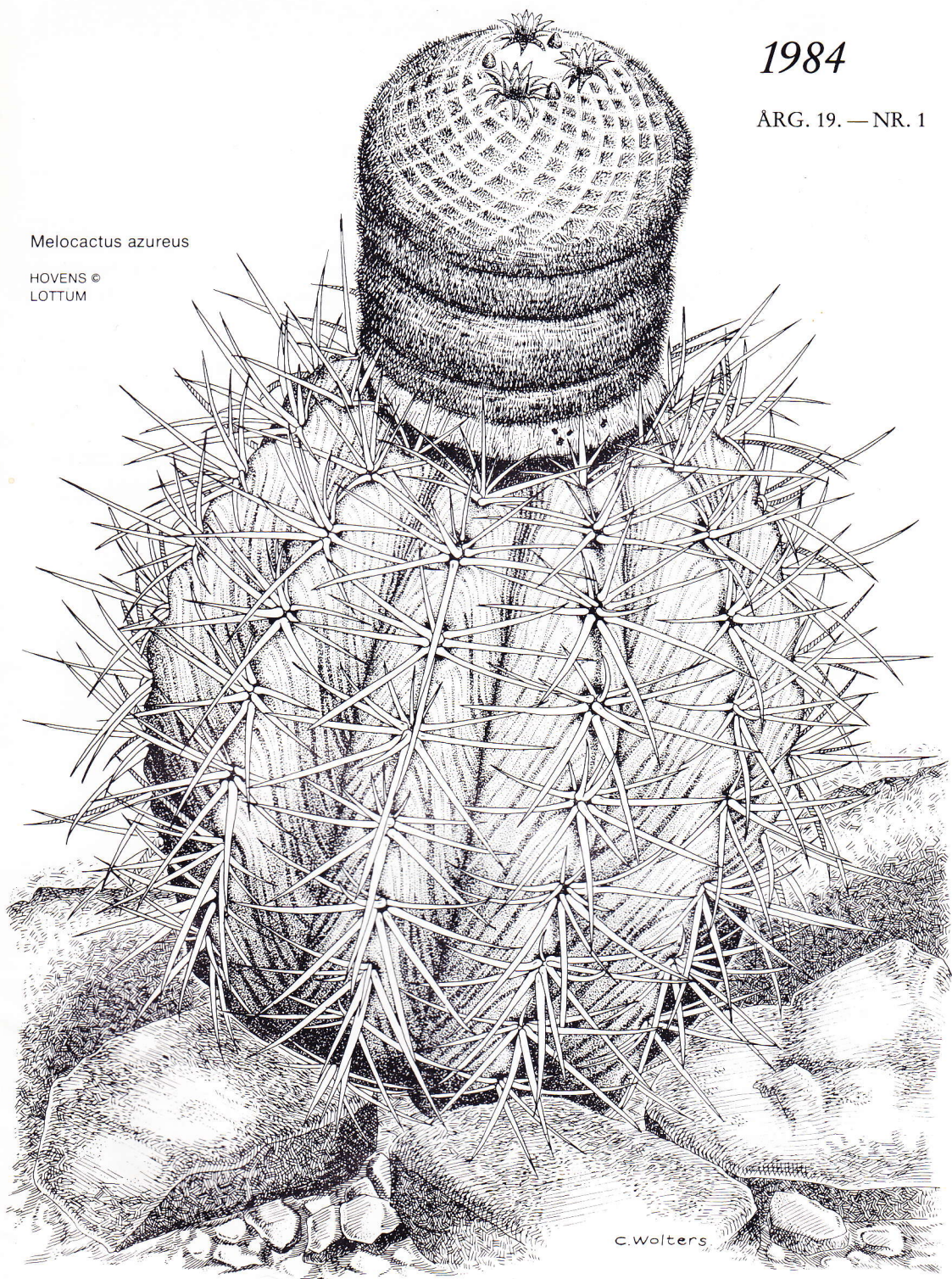
KAKTUS

1984

ARG. 19. — NR. 1

Melocactus azureus

HOVENS ©
LOTTUM



c. walters



KAKTUS udkommer 4 gange årligt i januar, april, juli og oktober som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Bjarne Kjempff, Stordalvej 4, Løvel, 8800 Viborg, telf. (06) 69 93 41

Tryk: C. Nordlundes Bogtrykkeri, 3400 Hillerød

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent 100 kr. Alle henvendelser vedrørende medlemsskab og adresseændringer bedes rettet til kassereren, Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, DK-2700 Brønshøj. Giro-nr. 6 57 87 13 - About membership apply to mr. Otto Forum Sørensen.

Terminer for indlevering af annoncer og artikler:

Termine für Anzeigen und Artikel:

Terms for ads and articles:

15. februar, 15. maj, 15. august, 5. november

Annoncepris: ¼ side 200 Dkr. - Preise für Anzeigen: ¼ Seite 200 Dkr. - Price for ads: ¼ page 200 Dkr.

Selskabets styrelse:

Formand: Peter Brandt Pedersen, Tårnbygårdsvej 20, DK-2770 Kastrup, telf. (01) 51 66 06.

Næstformand: Torbjörn Haldammen, PL 2501, S-170 90 Fjärdhundra, telf. 0171 - 915 74.

Ekstern sekretær: Find Aalbæk Madsen, Langedamsvej 11, DK-5500 Middelfart, telf. (09) 41 28 56.

Intern sekretær: Jytte Thybo, Oustrup Fiskeri, Ørre, DK-7400 Herning, telf. (07) 13 61 69.

Kasserer: Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, DK-2700 Brønshøj, telf. (02) 94 61 74.

Bestyrer af diateket: Palle Carlsen, Nybyggervej 2, Tåstrup, DK-8410 Rønde, telf. (06) 36 73 25.

Bibliotekar: Erik Holm, Fruehøjvej 36, 2. tv., DK-7400 Herning, telf. (07) 12 32 82.

Redaktionsmedlemmer:

Cees van Ravens, Karisveien 122, N-2013 Skjetten.

Helmut Broogh, Am Beisenkamp 78, Wattenscheid, D-4630 Bochum 6.

Hans Keil, Lærkevej 17, D-2381 Ny Bjernt, Sydslesvig.

Erik Holm, Fruehøjvej 36, 2. tv., DK-7400 Herning.

Georg A. Sydow, Amagerbrogade 299, st. tv., DK-2300 København S.

Redaktør af »Meddelelser fra N.K.S.«:

Find Aalbæk Madsen, Langedamsvej 11, DK-5500 Middelfart.

Bibliotekar:

Erik Holm, Fruehøjvej 36, 2. tv., DK-7400 Herning, telf. (07) 12 32 82.

Larseric Arne, Box 106, S-430 63 Hindås, telf. 0301 - 106 32.

Forsiden viser *Melocactus azureus*. En pennetegning lavet af Carla Wolters, Holland, hvis arbejder vi nok skal stifte nærmere bekendtskab med fremover.

Red.

Gymnocalycium Pfeiff.

- en introduktion

Slægten *Gymnocalycium* har gennem de sidste mange år hørt til den aller mest populære blandt samlere. De er nemme at dyrke og udmærker sig ved en pæn variation i former, torne, blomsterfarve o.s.v. Næsten alle blomstrer villigt allerede som små, og selv om den hyppigste blomsterfarve er hvid, forekommer røde og gule farver også. Udbuddet af frø og planter gør, at det er en spændende, men ikke umulig opgave at forsøge at få en »komplet« samling af de cirka 85 arter.

Den første *Gymnocalycium*, der blev beskrevet, var *G. denudatum*. I 1828 beskrev Link og Otto *Echinocactus denudatus*, og snart kom flere til. Cirka 20 år senere foreslog Pfeiffer, en tysk fysiker, at *Echinocactus denudatus* og alle sydamerikanske kaktus med tilsvarende udseende skulle samles i en ny slægt: *Gymnocalycium*. Navnet, som er af græsk oprindelse, betyder noget i retning af »med nøgne knopper«. Pfeiffers forslag blev ignoreret af omverdenen, og først i 1920 blev navnet accepteret og brugt, da Britton og Rose udgav deres store værk »The Cactaceae«. Den czekiske opdagelsesrejsende og plantejager A. V. Fric fandt i 1920'erne mange nye arter på sine ekspeditioner i Sydamerika, og i årene før Anden Verdenskrig kunne også Backeberg gennem sine plantesamlingsrejser tilføje slægten en del nye arter. Efter krigen vandt Friedrich Ritter berømmelse for sine fund, og blandt disse var også flere *Gymnocalycium*. I de senere år har Leopoldo Horst og Albert Buining fundet *Gymnocalycium horstii*, *G. Horstii* var. *bueneckeri* og *G. matoense* og genfundet *G. schroederianum*.

Selv om der kan være problemer med at skelne de enkelte arter fra hinanden, er det ikke svært at skelne *Gymnocalycium* fra andre slægter. Generelt kan man beskrive dem således: de er kugleformede med relativt få ribber, som er inddelt i stumpe pukler. Næsten alle arter har en vandret »kløft« under puklen. Areolerne sidder på oversiden af puklerne og bærer fra 3-25 torne alt efter arten, men for det meste ligger torneantallet mellem 5 og 9. Tornene varierer meget i slægten lige fra små og tynde til lange og tykke, og de kan være lige eller buede. Nogle danner villigt sideskud, andre vokser normalt enkeltvis. Nogle har store pælerødder (f.eks. *G. andreae*) andre et ret svagt og overfladisk trevlerodssystem (f.eks. *G. damsii*). Knop-

perne fremkommer i den øverste kant af areolerne, de er nøgne, glatte og skællede. For de fleste arters vedkommende er blomsterne store og langvarige, en enkelt blomst står af og til i 10-12 dage, inden den visner.

De fleste anser slægten for at være i nært slægtskab til *Weingarthia*, *Neowerdermannia* og *Sulcorebutia*. Det har været foreslået, men senere afvist at slå *Gymnocalycium*, *Neowerdermannia* og *Weingarthia* sammen til en slægt. Derfor kan det f.eks. forekomme, at man falder over en *Gymnocalycium westii*, som altså skal hedde *Weingarthia westii*. Det skal også nævnes her, at Backeborgs *Brachycalycium tilcareense* af næsten alle moderne forfattere betragtes som et skørt påhit, der rettelig skal hedde *Gymnocalycium tilcareense*.

Hvis man ser bort fra *Opuntia* og *Rhipsalis* er *Gymnocalycium* den slægt, der har den største udbredelse blandt kaktus i Sydamerika. De findes så langt mod syd som ved floden Chubut i Patagonien. De forekommer over en stor del af Argentina og i Uruguay, Paraguay, de sydøstlige egne af Brasilien og i den sydlige halvdel af Bolivia. De naturlige lokaliteter varierer meget. Nogle arter findes blandt græsser og buske, andre forekommer på meget stenede steder på bjergsiderne. Visse arter (*G. griseo-pallidum* og *G. pseudomalacocarpus*) overlever i den utroligt barske egn, der kaldes »det Grå Helvede« i Sydøstbolivia, hvor de vokser i saltlignende jord nær salina'er (sølsøer) i den ellers fuldstændig tørre ørken.

Som tidligere nævnt er *Gymnocalycium* nemme at dyrke. Brug en almindelig kaktusjord og prøv trygt formering ved såvel frø som stiklinge.

Kilder:

E. W. Putnam: *Gymnocalyciums*, National Cactus & Succulent Society, handbook no. 5, 1978.

C. Backeberg: *Das Kakteenlexikon*, side 163 ff, Gustav Fischer Verlag, Stuttgart, 1977.

På de følgende sider starter en serie om *Gymnocalycium*, hvor E. W. Putnam gennemgår nogle udvalgte arter. Serien vil om muligt blive fulgt op af andre artikler, så vi får præsenteret så mange arter som muligt fra den populære slægt.

Erik Holm

Gymnocalycium

i kultur

Dyrkning af *Gymnocalycium* volder sjældent besværligheder, hvis man følger de normale regler for god kaktusdyrkning. Lige som hos andre kaktus går væksten i stå, hvis de ikke får tilstrækkelig næring. Omplantning til frisk jord bliver godt belønnet: Jeg forsøger at ompotte mine planter mindst en gang hvert andet år, og en årlig ompotning er en god ide, hvis man kan overkomme det. Unge planter udvikler sig bedst, hvis de får rigelig plads, d.v.s. brede skåle frem for almindelige potter. Så er der plads til, at store og kraftige rodsystemer kan udvikles, og god vækst følger. Kun meget få arter kan være lidt besværlige. For eksempel nævner jeg i de følgende beskrivelser, at den hidtil ubeskrevne »species de Angolaya« (U-148) godt kan være vanskelig, men det har vist sig, at den reagerede positivt på at blive plantet i tørverig kompostjord, så vanskelighederne bestod tilsyneladende i denne plantes behov for en mere sur grobund.

*Gymnocalycium*s vækstsæson er fra marts til oktober med hovedblomstringsperioden i maj og juni. Små frøplanter bør ikke få lov at stå for tørt om vinteren, da de så nemt skrumper helt væk. For at forhindre det, fugtes jorden let ca. en gang om måneden. I vækstsæsonen bør planterne have regelmæssig vanding.

Beskyttelse mod frost er det eneste, der er nødvendigt for at holde de fleste arter ved godt helbred vinteren over. Arter fra Paraguay, specielt *G. mihanovichii*, *G. damsii*, *G. friedrichii* og hermed beslægtede kan med fordel holdes lidt varmere om vinteren, men er det ikke muligt, klarer de sig sædvanligvis godt i koldt vejr, hvis de bliver holdt tilstrækkeligt tørre.

Gymnocalycium horstii Buining

For cirka 10 år siden (skrevet i begyndelsen af 1977. Red.) begejstredes kaktuselskere over den række af nye arter, varieteter og frø heraf, som kom fra Sydamerika indsamlet af Leopoldo Horst i det sydøstlige Brasilien og de tilstødende egne af Uruguay og Argentina. De varmeste af disse fund var selvfølgelig Uebelmannia'erne, men den lange liste med HU-planter indeholdt mange andre interessante arter.

Gymnocalycium horstii er blandt Horst's sydøst-brasilianske fund, oprindeligt kendt under hans samlenummer HU-79 og senere beskrevet af Buining og opkaldt efter finderen. Det er en trind plante med grønt legeme af et så blankt og velfoderet udseende, selv under spartanske dyrkningsforhold, at kaktusdommere uden erfaringer med denne art har bedømt fuldstændig sunde og typiske eksemplarer som »for frodige«. Den ligner meget arter i *G. denudatum*- *G. fleischerianum*-gruppen med dens rundede ribber og, som de nævnte, sætter den villigt sideskud og danner store grupper. Den adskiller sig fra dem ved sine lige, iøjnefaldende torne og ved sine meget små frø.

Den har store lyserøde blomster, men skønt Buining beskrev den som meget villigtblomstrende i kultur, er det ikke i overensstemmelse med mine erfaringer med frøplanter. Den gror hurtigt fra frø. En varietet, *G. var. bueneckeri*, blev beskrevet af Buining samtidig med hovedarten, men den viser visse træk, som har fået G. J. Swales til at anse den for en god selvstændig art.

G. horstii blev kun fundet i ét afgrænset område nær Capapava i den sydøstbrasilianske stat Rio Grande do Sul. Varieteten *bueneckeri* forekommer som en anden isoleret population ved Sao Francisco de Assis cirka 120 miles nordvest for Capapava. Frø af både typearten og varieteten har længe været i handelen og ingen af dem er ualmindelige i samlinger.

Gymnocalycium hybopleurum var. *ferocior*

Backeberg

I 1898 beskrev Schumann *Echinocactus multiflorus* var. *hybopleurus* og opgav hjemstedet som Para-

fortsættes side 6

BILLEDTEKSTER TIL GYMNOCAL.:

Øverst t. venstre: *G. horstii*

Øverst t. højre: *G. hybopleurum* v. *ferocior*

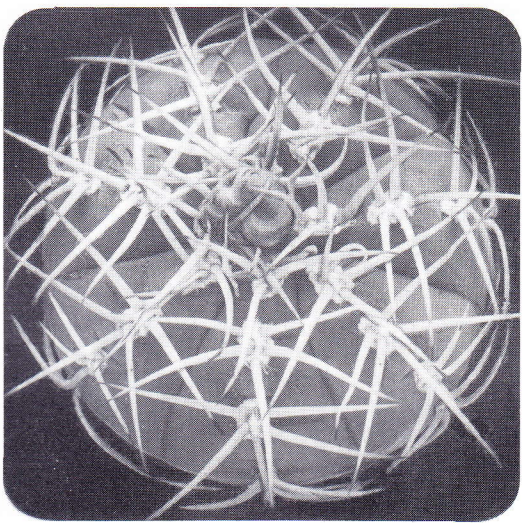
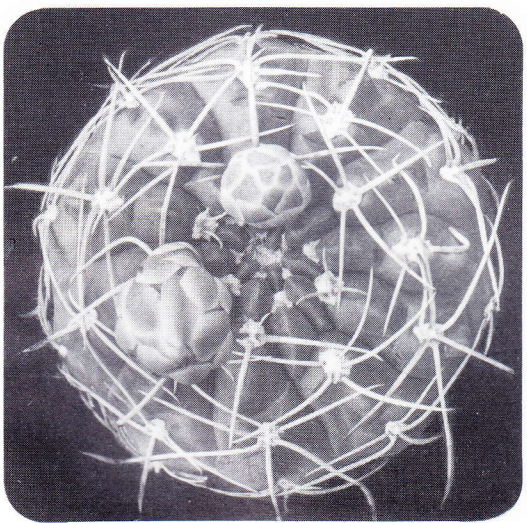
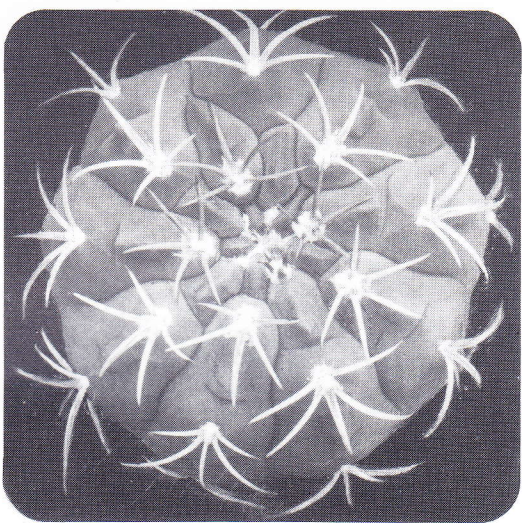
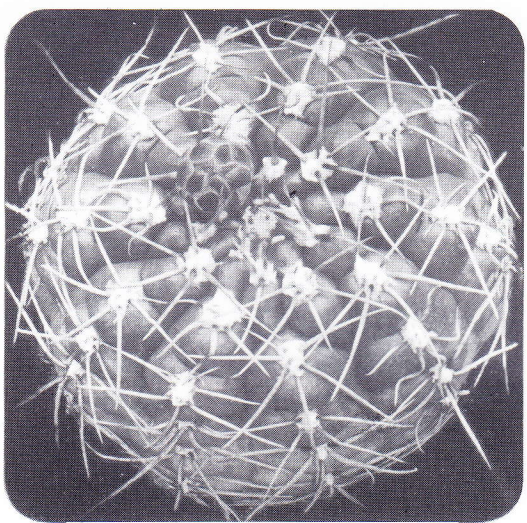
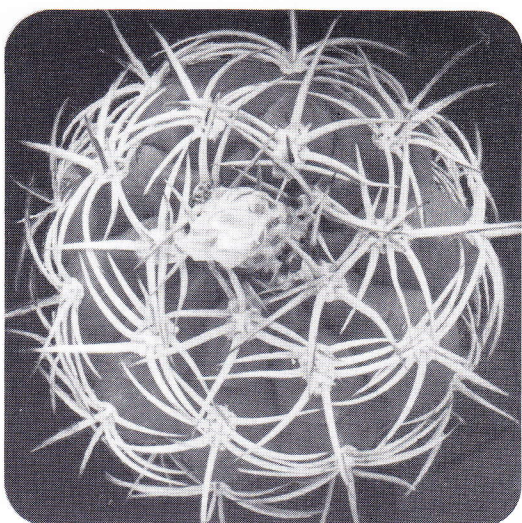
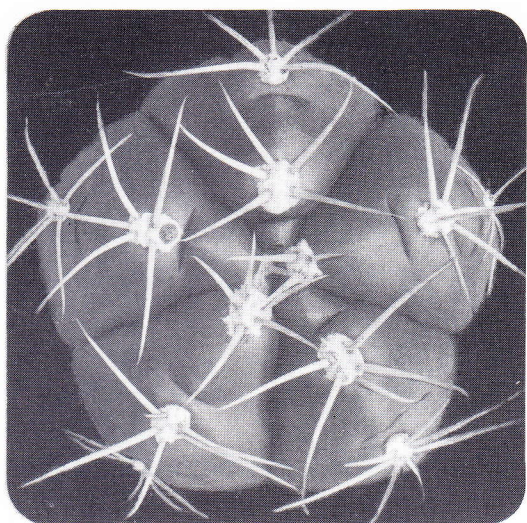
Midt t. venstre: *G. artigas*

Midt t. højre: *G. »species de Angolaya«*

Nederst t. venstre: *G. capillaense*

Nederst t. højre: *G. cardenasium*

Alle fotos af Helmut Broogh.



guay. I 1935 omdøbte Backeberg denne plante til *Gymnocalycium hyboplerum* og opgav korrekt hjemstedet til at være Cordoba, Argentina. Artsnavnet, som ofte ses fejlstavet hypobleurum selv i anerkendt litteratur, betyder »med krumme ribber«.

G. hyboplerum er en variabel art, og Backeberg navngav en række varieteter, *euchlorum*, *centrispinum*, *breviflorum*, *ferocior* og *ferox*. Hvor vidt disse varietetsnavne er berettigede, er diskutabelt, da de tilsyneladende kun repræsenterer udvalgte eksempler fra et bredt spektrum af flydende overgangsformer. Imidlertid svarer den her viste plante nøje til Backebergs varietet *ferocior*, som han adskiller fra *G. var. ferox* på grund af dennes manglende midtertorn.

Det er en meget smuk plante, som blomstrer villigt allerede som lille. Blomsten er hvid med lyserødt svælg. *G. hyboplerum* er lette at dyrke fra frø, og disse er lette at få fat på. Jeg har haft blomst i 3 år gamle frøplanter. Dyrkningsvanskeligheder opstår aldrig, så denne art kan anbefales alle begyndere.

Gymnocalycium artigas Herter

Dette er en af Uruguays gult blomstrende *Gymnocalycium*, først beskrevet af Herter i 1951. Den er helt klart nært beslægtet med *G. uruguayense*, *G. gurkeanum* og *G. leeanum*, og alle disse kunne godt anses for kun at være varianter af en enkelt art. Blomsterne er bleggule, de yderste kronblade er brunlige på ydersiden. Det er en temmelig villigtblomstrende plante, som ikke er særlig almindelig i samlinger for øjeblikket.

Gymnocalycium »species de Angolaya«

er en plante fra det nordlige Argentina oprindeligt bragt på markedet af firma Uhlig under nummer U-148, men den venter stadig på korrekt botanisk navngivning. Den tilhører tilsyneladende *G. mazanense*- *G. weissianum*-gruppen, skønt jeg endnu ikke har set planten i blomst. Min erfaring er, at det er en forbavsende langsomt voksende art, som har tendens til at miste rødderne i kultur. Efter startvanskeligheder med frøplanter formodede jeg, at den behøvede en mere fugtig jordbund, end jeg normalt giver mine planter. En plante dyrket i en tørverig jordblanding har klaret sig bedre end sine forgængere, så mit gæt er nok rigtigt. Planten er mørk med mat, »solbrændt« overhud.

Gymnocalycium capillaense (Schick) Backeberg

En meget grøn art med lange tynde torne og med op til 12-13 ribber. Den vokser lavt og danner villigt grupper. Det mest slående træk er de store og attraktive lyserøde blomster, som gør den til en plante, der er værd at have i enhver samling. Den er tilsyneladende ikke særlig almindelig i kultur for øjeblikket. Den blev i sin tid fundet ved Capilla del Monte i Cordoba, Argentina og blev beskrevet af Schick i 1923. Min egen ret lille plante blomstrer villigt.

Gymnocalysium cardenasium Ritter

Denne fine plante er et af Ritters fund fra Bolivia. Det er en kraftigt groende art, tæt besat med kraftige torne, der kan variere betydeligt i farve fra plante til plante. Legemet er gråt eller blågrønt, og det er vel kendt for enhver, at gråstammede kaktus som regel er eftertragtede blandt samlere (tænk på *Lophophora*, *Ariocarpus* og mange andre). Jeg har ingen vanskeligheder med dyrkningen, mine planter blomstrer villigt midt på sommeren. Den tætte tornedragt besværliggør ofte blomsternes udvikling, som det kan ses på billedet, hvor en knop kæmper sig vej op gennem et tæt bur af torne. Blomsterne er hvide med en lyserød glød eller somme tider helt lyserøde. Denne art er efter min erfaring ret langsom fra frø, og frø fra forskellige steder har haft en temmelig lav spiringsprocent. *G. cardenasium* er en nær slægtning til *G. bayrianum*. Oprindeligt solgtes den under Ritters samlenummer FR-88. Hjemstedet findes i den bolivianske provins Mendez.

(fortsættes)

E. W. Putnam

Litteratur:

1. E. W. Putnam: *Gymnocalysium*, National Cactus & Succulent Journal, 20 (3), 41. (1965).
2. A. F. H. Buining: *Gymnocalysium horstii*, spec. nov., Kakteen und andere Sukkulente, 21 (9), 162. (1970).
3. G. J. Swales: *Gymnocalysium bueneckeri*, (Buin.) Swales, The Chileans 8 (30), 150. (1975).
4. C. Backeberg: *Gymnocalysium huboplerum var euchlorum*, Die Cactaceae, 111, 1752. (1959).
5. C. Backeberg: *Das Kakteenlexikon*, 168. (1966).
6. E. W. Putnam: *Five distinctive Gymnocalysiums*, National Cactus & Succulent Journal, 31 (2), 38. (1976).

Leuchtenbergia principis

Mit første møde med denne meget mærkværdige kaktus fandt sted for omkring 20 år siden, da jeg så en stor og forsømt plante i en samling. Jeg må indrømme, at jeg ikke blev særlig imponeret af den arrede og lasede »genstand«, der lignede en dusk af en fremmed sivplante, der var ved at dø af vandmangel.

Men jeg fejlbedømte den sandelig. *Leuchtenbergia principis* er en yderst interessant kaktus og rigelig anstrengelserne værd at dyrke. Den er enestående i udviklingen af sine »vorter«, som er udstrakt i en sådan grad, at de ligner tykkødede blade eller korte stængler.

For de uindviede ligner den en slags Aloe med lange papirsagtige totter for enden af »bladene«.

Faktisk lader det til, at den er ganske nært beslægtet med *Ferocactus* og man har i USA fremavlet nogle særegne hybrider mellem *Leuchtenbergia* og *Ferocactus* og navngivet dem »*Ferobergia*«.

Det er faktisk ikke en vanskelig art at gro, skønt

det ofte siges om den. De bedste planter kommer fra frø, der jævnligt er i handelen. Når man giver frøplanterne gode grovilkår vokser den rimeligt hurtigt. Blomstring derimod er lidt af et chance-spil. Ingen af mine to frøplanter har lavet ansats til blomstring, men jeg har fået underretning om folk, der har haft blomster i deres 6 år gamle frøplante.

For at dyrke denne art med udbytte behøves masser af lys og frisk luft. I varmt vejr tåler den masser af vand, men pas på til efteråret og vinter, hvor den skal stå ganske tørt. Blomsten er gul og fremkommer på spidsen af »vorten«.

Leuchtenbergia principis er vidt udbredt i Central- og Nord-Mexico, hvor den ofte gror godt skjult imellem græsser.

Den blev først beskrevet af Hooker i 1848.

E. W. Putnam

Fotografi: Helmut Broogh

(Oversættelse: Bjarne Kjemppff)



Orbea ciliata Leach

Syn. *Diplocyata ciliata* (Thunbg.) N. E. Brown

O. ciliata tilhører familien *Asclepiadaceae*. Den blev beskrevet første gang af Thunberg i 1794 som *Stapelia ciliata*. Mason offentliggjorde den første tegning af planten i 1796 i sit »*Stapelia Novae*«. Efter studier af planten bestemte N. E. Brown i 1878, at den var tilstrækkelig forskellig fra *Stapelia*'erne til at retfærdiggøre en ny slægt: *Diplocyata*. Ordet er græsk og betyder noget i retning af dobbeltbæger, hvilket hentyder til den ejendommelige blomsterform.

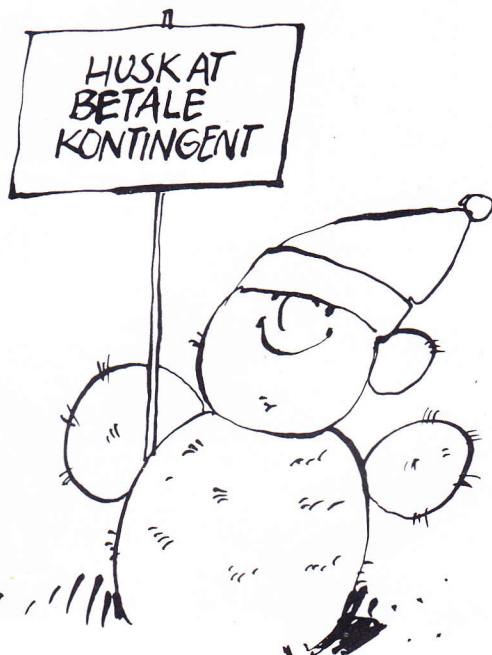
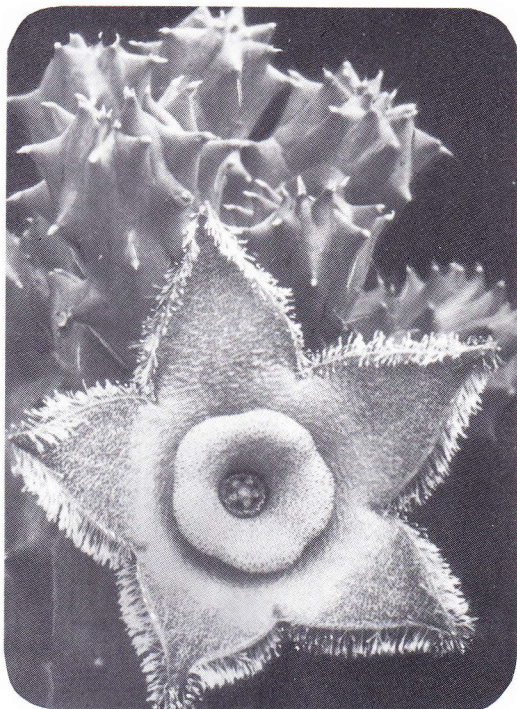
Dernæst gik der lang tid, hvor planten tilsyneladende blev glemt eller forsvandt, som det skete med adskillige andre planter, som Mason i sin tid omtalte. I 1905 blev *O. ciliata* genopdaget af Marloth. Han sendte den til Dr. N. E. Brown, hos hvem den udviklede sig godt og blomstrede. Senere blev den fundet på adskillige voksesteder i Kapprovinsen i Sydafrika.

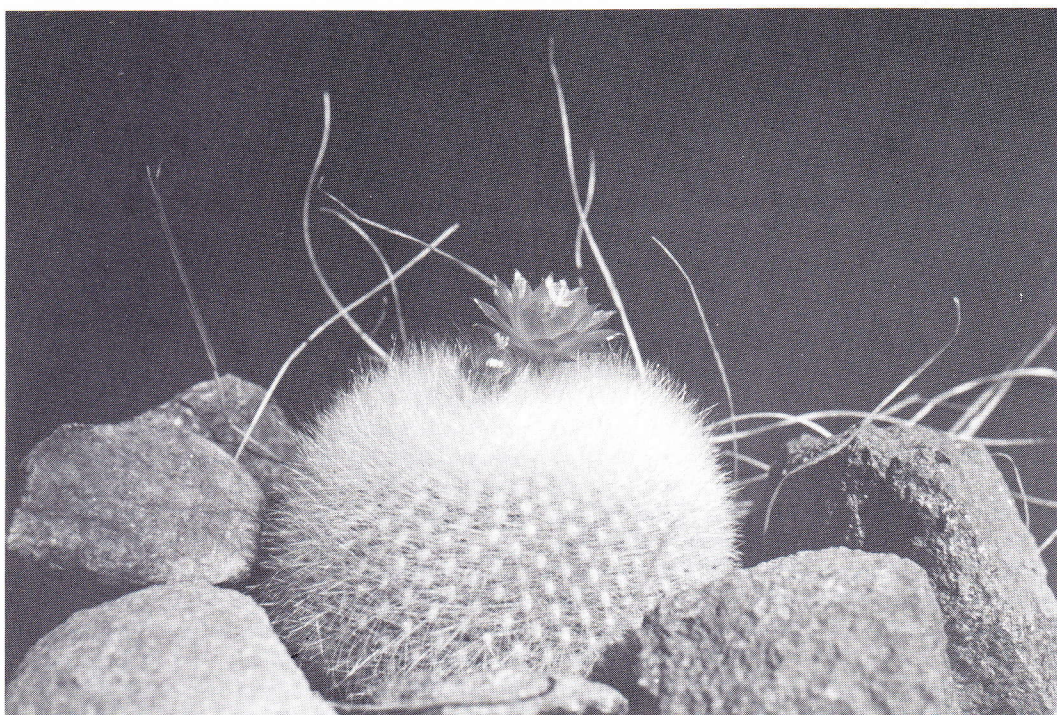
Da den sjældent volder vanskeligheder i kultur, er den temmelig udbredt blandt *Stapelia*-samlere i England.

Uden blomster minder den noget om *Orbea* (*Stapelia*) *variegata* og har som denne tilbøjelighed til at danne sideskud. De oprette stængler har i kanten små »tænder«. Alt efter hvor meget lys den får er planten grøn eller rød-grøn. Meget ejendommelig er den klokkeformede blomst, med en diameter på 6-8 centimeter, fra hvis bund et bægerformet rør med runde svulmende kanter rejser sig. Blomsten er lys creme og bliver rødlig udefter mod fligene. Overfladen virker ru, som var den dækket med rasterpunkter. Blomstens rande er kantede med frynser (=ciliata) af meget fine, hvide hår, hvis punktliggende ender er fortykkede og vibrerer ved den ringeste luftstrøm. Blomsten holder i flere dage.

Pasningen af *O. ciliata* er stort set som ved *Stapelia*'erne. De skal aldrig stå knastørt for længe og må om muligt ikke komme under 10 grader C om vinteren. Formeringen kan ske ved hjælp af sideskud eller ved deling af en ældre plante. Angiveligt giver frøformeret heller ingen særlige problemer (vi har dog endnu ikke forsøgt dette).

Helmuth & Christiane Brogh
Fotografi: Helmut Broogh
(Oversættelse: Bjarne Kjempff)





Låt en **BRASILICACTUS** lysa upp vintermörkret!

År 1885 beskrev Ferdinand Haage Jr. en kaktusart från Rio Grande do Sul i Sydbrasilien, och gav den namnet *Notocactus haselbergii* efter Dr. v. Haselberg från Stralsund. Men när Curt Backeberg upprättade det nya kaktusläktet *Brasilicactus* i 1942, flyttade han över arten som alltså fick namnet *Brasilicactus haselbergii*.

Plantan, som för det mesta förblir ensam, blir upp till 10 cm i diameter, den är friskt grön i färgen och klotformad eller något försjunken, de 30-60 ribborna är knöliga och ofta upplösta, på areolerna sitter ca 20 vita, glasartiga, bortlika randtaggar av en centimeters längd, de något längre centraltaggarna är 3-5 i antalet och ljusgula. De små men vackra blommorna blir 25-30 mm breda och är lysande eldröda, senare bleknande mot orange, fröna är små och långa, svarta och starkt knöliga.

Arten sätter egna frön, och de små, taggiga, ofta svåråtkomliga frukterna innehåller 30-100 små korn. Om man vill, kan man så dem, men man får nog räkna med 5-6 år innan de blir blommingsmogna.

Knopparna på denna intressanta art brukar dyka upp under månaderna januari - februari, men den kan också få knopp under senhösten för att sedan slå ut till jul. *Brasilicactus haselbergii* är känd för att vara den mest långtidsblommande arten av alla kaktusar. En enda blomma kan stå upp till 14 dagar, och det är sannerligen en tröst under de mörka vintermånaderna då resten av ens dehydrerade samling står gråa och trista i något hörn och väntar på att våren och värmen skal komma. Jag har ett varmt minne av denna planta som jag sent kommer att glömma. I mitten av december 1982

var jag tvungen att tas in på sjukhus, då några läkare skulle skära och möblera om i mitt vänstra öra. Operationen gick bra, och efter en veckas sovande och illamående fick jag permission för att fira julen hemma. Den två och en halv timme långa bilfärden hem var inte speciellt bekväm, så det första jag gjorde när jag kom hem var att gå och lägga mig. Just när jag satte mig på sängkanten upptäckte jag en kaktus stående på fönsterbrädet - min *Brasilicactus haselbergii* med två utslagna blommor i sprakande eldrött och orangefärgat svalg! Vilken syn! Den välkomsthälsningen slog t o m min mors kulinariska trollkonster vid julbordet ...

Till släktet *Brasilicactus* räknar man två arter. Dessa är redan nämnda. *B. haselbergii* samt *B. graessneri*, beskriven av Karl Schumann 1903 och namngiven i ära för den kände, tyske kaktusodlaren Richard Grässner. Den blev först beskriven som en *Notocactus*, men liksom med *B. haselbergii* förde Backeberg över den till nuvarande släkte. Plantan påminner starkt om *B. haselbergii* men har längre och gula taggar, samt små smala blommor av en märklig gulgrön färg.

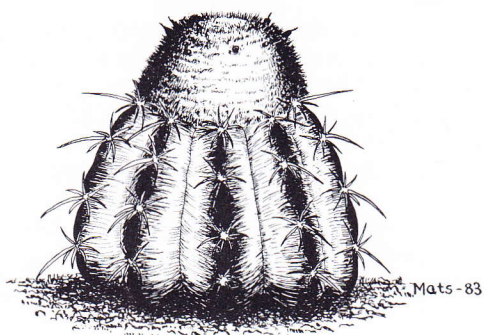
B. graessneri har även två variteter - *v. albisetus* (lat. = vitborstig) med långa vita taggar och gulgröna blommor, och *v. flaviflorus* (lat. = gulblommande) med vidöppna, rengula blommor.

B. elachisantus Web. (Backbg.) är förmodligen endast en form av *B. graessneri*. Den sistnämnda är

mycket variabel i sitt hemland så att sätta *B. elachisantus* som egen art vore fel. *Brasilicactus* är ett mycket omdiskuterat kaktussläkte, och många botaniker vill sammanföra det tillsammans med *Wigginsia* och *Eriocactus* i *Notocactus*. Personligen tycker jag att släktet *Brasilicactus* är helt berättigat då skillnaden är alldeles för stor för en sammanlagning. Största skillnaden finner man i blomstrukturen med det extremt korta blomröret och de talrika, korta petalerna. Fröna är mindre och knöligare än de hos *Notocactus*, mer liknande de hos Ritter's nya släkte *Brasiliparodia*.

Brasilicactus kommer från Rio Grande do Sul i sydöstra Brasilien, där den växer i moss- och jordfyllda sprickor, och man kan finna de båda representanterna ända från låglandet till de högre, ofta snöbetäckta bergsregionerna. Båda dessa *Brasilicactus*-arter går lätt att få tag på. Min egen planta köpte jag i en vanlig blomsteraffär och tillhör en av mina absoluta favoriter i min samling. Hittar du den inte i någon affär, kan du alltid skicka efter den från någon firma. *Brasilicactus* odlas bäst i en genomsläpplig jordblanding med ett pH-värde av 5-6,5. Dränck den inte med vatten, utan vattna den hellre ofta med små mängder, och så får man inte heller glömma bort att hålla utkik efter de lömska spinnkvalsterna vilka tycks ha denna art som favorit-meny! Men om du ger den mycket sol och frisk luft, en övervintring på 8-10° C så kommer den att blomma och lysa upp din samling under de kalla, mörka vintermånaderna ...

Mats Nilsson



PS! Har du föresten hört talas om *The Planthunter*? Det är en tidning med intressanta reseskildringar av personer som besökt kaktusarnas och sukulenternas hemländer. För bara 20 SKr (25 DKr) i kuvert eller på postgiro 472 94 95-4 får du 40 sidor trevlig läsning med flertalet illustrerande bilder! Läs om sukulenterna på Madagaskar, *Notocactus* i Uruguay och hur man tillverkar de kända, mexikanska rusdryckerna Pulque och Tequila av Agave-planter! Beställ nu från:

Mats Nilsson
Torsvedsv. 12
S-632 39 Eskildstuna
Sverige

Når man laver en frøliste

Det er nu snart mange år siden, at jeg lavede den første frøliste. Reaktionen har til tider været for overvældende, så vi fortsætter dermed. Listen laves ud fra forskellige principper. Det skal være en blanding af kendte og knap så kendte, ja måske næsten helt ukendte arter. Mange af disse planter kan oftest slet ikke købes hos normale handlende. Grundende kan være mange. Måske vokser planten så langsomt, at den er kommercielt uinteressant, måske ser den så aparte ud, at den kun kan sælges til samlere, måske er enkelt-frøene så dyre, at det ikke betaler sig, måske er spiringsprocenten så ringe, at ingen »fornuftige« mennesker vil have med dem at gøre, etc. Vi sælger ikke dårligt frø, men det spirer ikke altid. Forklaringen er ret nem. Mange planters frø spirer selv under optimale forhold dårligt. andre planters frø spirer langsomt over en længere periode. Nogle skal påvirkes af frost eller lave temperaturer for at frøets hvileperiode kan brydes. Sådan kunne man blive ved. Succes kommer ikke altid lige med et, men med

tiden. Har man imidlertid plads til et par frøbakker, så snyd ikke dig selv for den oplevelse. Det er lige sjovt ... hver gang! Smid ikke pletter ud selv om der ikke har været spiring. Gem dem væk et stykke tid og tag dem så frem og start igen, måske er frøene nu oplagte til at spire. En mere alvorlig årsag til at frøet ikke spirer kan henføres til, at frøet er for gammelt, eller - undskyld banaliteten - at det ikke er gammelt nok. Men ingen ordentlige frøhandlere sælger dårligt frø med vilje. Nogle indsamlere er imidlertid ikke omhyggelige nok, når de indsamler frø i naturen, og det er jo en helt anden historie! At købe *Lobivia laterita* frø hos Karel Knize og så se frøplanter, der ikke alene ligner *Notocactus ottonis* men også er det, ja, så er vi ovre i noget helt andet. Hvis du køber frø fra foreningen, som viser sig at være andet end det, det giver sig ud for, så husk at vi er tre, der er blevet snydt. Dig - mig - og min leverandør.

Alligevel: God fornøjelse.

Peter Brandt Pedersen



Introduktion til midtersiderne

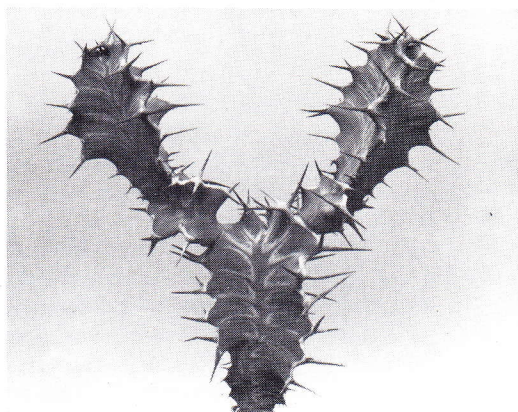
Som I kan se, har vi i redaktionen udformet midtersiderne på en bestemt måde. Det er meningen, at vi fremover vil fastholde denne opsætning og her bringe »miniportrætter« af såvel kaktus som de andre sukkulenter.

Her har alle medlemmer lejlighed til at bidrage med noget til bladet. Sæt en sort/hvid film i kameraet og fotografer din yndlingsplante. Hvis du kan sætte lidt tekst til billedet er det godt, men det er absolut ingen betingelse. Farvefotos og dias kan desværre ikke bruges, idet omkostningerne ved at lave dem om til sort/hvid er for store og resultaterne for ringe.

Vi vil også gerne takke Tommy Hansen for hans mange tegninger og forslag til lay-outs til disse sider.

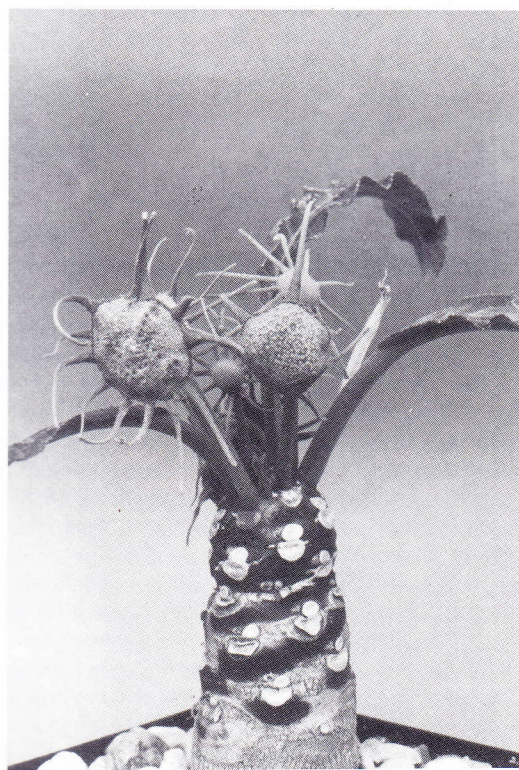
Red.

*Alle kender den,
men hvad er det
nu den hedder?*



Euphorbia grandialata

Denne smukke Euphorbia kommer fra Sydafrika, nærmere bestemt Transvaal, Lydenburg distriktet. Hos Jacobsen er den placeret i gruppe 24, en af de meget store grupper, der er karakteriseret ved buskede til træagtige sukkulenter. Den ligner meget *Euphorbia grandicornis*, men adskiller sig ved at have 4-kanter (undertiden 3), mindre torne samt tydelige aftegninger, der er blegt gul-grønne på mørkegrøn baggrund. Disse bladløse Euphorbia'er har en tendens til at danne skarpe dybe vinkler på stænglen, således at den opnår så stor en overflade som muligt. Dette er især udviklet hos dem, der tåler mere vand end normalt hos Euphorbia'er. Planten på billedet er en 2-årig frøplante ca. 10 cm høj, men den vokser hurtigt og bliver med tiden op til 2 m.



Dorstenia foetida

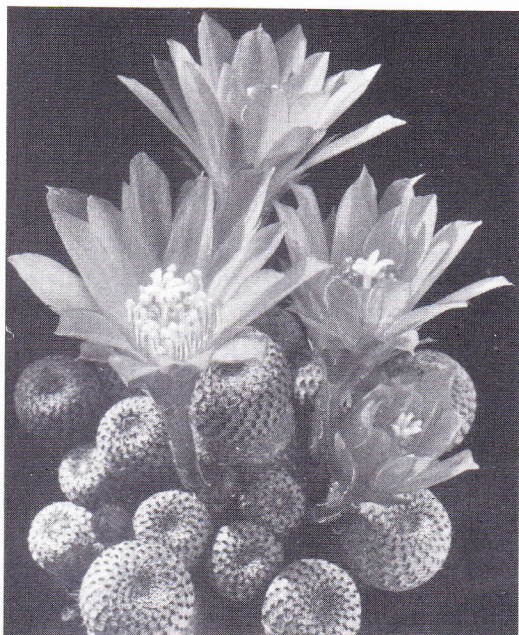
Den er i familie med velkendte planter som figen og brændenælde. Slægten *Dorstenia* rummer en række spændende sukkulente arter fra tropisk Afrika. Det er lave, tykstammede vækster, mange med opsvulmet stammebasis, såkaldt caudex. Slægten er endvidere karakteristisk ved sine bizzarre enkönnede blomsterstande.

Dorstenia foetida er fra det sydlige Arabien. Den er en af de letteste at have med at gøre, men den vil gerne have det varmt hele året. Den blomstrer flittigt allerede som ung, og den danner masser af frø, som blomsten ved en særlig mekanisme slynger bort. Frøene spirer flittigt, hvor de kan komme til det, og planten træffes derfor som ukrudt i visse samlinger.

Morawetzia doelziana

Syn. *Oreocereus doelziana*.

Søjlekaktus og vore drivhuse, endsige vindueskarme, er som regel en yderst tvivlsom kombination, men hvis man kan nænne at bruge lidt ekstra plads på en enkelt plante, var det måske værd at overveje en *Morawetzia doelziana*. Den er vildtvoksende, men bliver kun 1 meter høj, så det skulle ikke være nogen hindring. Til gengæld vil den gerne have 40-50 cm at brede sig på, - den forgrener sig nemlig fra basis, ikke voldsomt, men alligevel. Stammerne, der bliver ca. 8 cm tykke, har en frisk grøn farve i god kontrast til de store, runde, gulfildede areoler, hvorpå der sidder op til 20 gulbrune, lige torne, der i vækstråderne er omgivet af hvide hår. Når skuddene er blomstringsmodne dannes et cephalium af lange, hvide uldhår med børsteagtige torne, og herfra kommer de 7 cm lange karminrøde blomster frem. Overvintring bør ske tørt og frostfrit. I vækstsæsonen vil *M. doelziana* gerne stå varmt og solrigt, eventuelt frit udplantet, hvis det er muligt. Den viste plante er fotograferet i Københavns Botaniske have.



Aylosteria heliosa

Der er en tendens til, at visse slægter altid ses i folks samlinger, - de *skal* nu engang være der! Rebutia og dermed beslægtede hører til disse. Det forbavser vel ingen, når man tager i betragtning, at de er så villige til at blomstre i klare, smukke farver. Samtidig er de små, så man kan have mange på begrænset plads. Det sikrer et ofte overdådigt blomsterflor i foråret, specielt hvis man har kunnet overvinde dem lyst og køligt.

Den afbillede plante, *Aylosteria (Rebutia) heliosa*, er et smukt eksempel på en dværg med store, prægtige blomster. Den enkelte kugle bliver kun 2,5 cm høj og 2 cm bred, men med alderen kan den ved sideskud danne en pæn gruppe. Blomsterne er 4,5-5,5 cm lange og 4 cm i diameter. Farven er orangegul. De tilliggende, kamstillede torne falder af med alderen og giver dermed planten sit karakteristiske udseende, hvilket billedet giver meget bedre udtryk for end ord. Hjemsted Bolivia.

Kaktusvennens 10 bud

- tillige med forfatterens erkendelser og bekendelser

Såvidt jeg ved, har ingen nogensinde nogetsteds sammenfattet noget så nyttigt som »De 10 bud« for kaktusvenner. Hvis noget sådant skulle være sket før, så beder jeg hermed om undskyldning. Desuden må jeg ganske åbenhjertigt erkende, at jeg selv har syndet mod mindst 9 af de 10 bud.

1. bud

Stil aldrig en ny erhvervet plante ind til din samling, før den er grundigt kontrolleret, og er blevet behandlet med alle forsigtighedsforanstaltninger mod plantesygdomme.

Jeg erkender, at jeg en gang undlod at følge dette bud og måtte angre det bittert. Jeg fik en vidunderlig plante fra en aldersstegen kaktusven og stillede den fortrøstningsfuldt op på hængebordet i mit drivhus. Hvor syg den smukke skat var, så jeg snart efter skrækslagen. Nogle Noto'er og Gymnocalysium'er, der stod på plantebordet nedenunder, var snart velsignet med spindemider (rødt spind).

2. bud

Vær forsigtig ved planteindkøb pr. katalog med mindre du kender leverandørens pålidelighed, og med mindre denne erfaringsmæssigt fortjener fuld tillid.

Jeg har desværre alt for ofte blind tillid og er hyppigt »gået i vandet«. Det har givet dårlige varer - for gode penge! Jeg har fået leveret kummerlige og syge planter, planter med forkerte navne på etiketterne, og oven i købet planter som jeg overhovedet ikke havde bestilt, og som jeg, på trods af forudbetaling, hverken har fået planter, erstatning eller mine penge tilbage, ja, ikke engang noget svar eller nogen undskyldning fra »leverandøren«.

Deltagerne i vore kredsmøder tilbyder at udveksle erfaringer både om gode og dårlige firmaers forretningspraksis. For jeg mener, at man på denne måde kan spare mange ærgrelser, tab og skuffelser.

3. bud

Saml kun de arter, som du virkelig kan tilbyde de optimale leveforhold.

Som begynder havde jeg engang en Melokaktus og en Pachypodium. Om sommeren og efteråret gik alt godt og også om vinteren, for den var usædvanlig mild. Men året efter havde vi en bitter kuldevinter. Opvarmningen kunne slet ikke klare det ... og begge planter gik til. Det var mig en »dyr« lektion.

4. bud

Fjern de visne blomsterrester.

Jeg har oplevet, at de visne blomster om foråret skimlede og herigennem inficerede planter. Nogle Noto'er og Gymno'er blev »ofrene«, og siden da har jeg altid fjernet sådanne rester, så snart de let lader sig løsne fra plantelegemet.

5. bud

Vask altid hænder efter at have brugt plantebeskyttelsesmidler og også efter enhver omgang med Euphorbiaer, især når du har skåret stiklinger eller ompottet.

Dette er det eneste af alle bud, som jeg til stadighed og altid har lydt. Ikke af dydighed ... men ud fra mit 40-årige job som kemiker.

Med store typer bringer aviserne igen og igen artikler om giftigheden af pigæbler, planter fra nattskyggefamilien, planter der indeholder rusgifte etc., etc. Samtidig sælger blomsterforretninger og havecentre dagligt - og uden indskrænkninger og for det meste uden kontrol - dødelige gifte til alle og enhver. Tænk altid på, kære ven, at disse plantemidler ikke kun kan dræbe planternes ubudne gæster ... men også mennesker og husdyr! Som kemiker tror jeg ikke på den bagatellisering af præparatets farlighed, der på reklamer bliver udbredt af fabrikanterne. Man SKAL ALTID tage sig i agt for ikke at indånde noget af spray'er eller pulvere!

Også hudkontakt skal altid undgås. Alle disse gifte SKAL opbevares utilgængeligt for børn. Den mulige forgiftning af vore husdyr skal selvfølgelig også undgås. Forgiftning er nemlig ALDRIG harmløs ... det skal man altid tænke på ... før der sker noget!

6. bud

Plantebeskyttelsesgiftens brugsanvisning SKAL altid følges pinligt nøjagtigt.

Ikke alene af de grunde jeg allerede har nævnt, for ikke mindre vigtig er følgende kendsgerninger: Forkert blandingsforhold kan slå selve planten ihjel eller beskadige den svært! Nemlig når de får mere gift end angivet. Modsat bevirker en for ringe dosis, at alle overlevende skadedyr fremtidig bliver resistente over for dette kemikalie.

Nogle sukkulenters blade er meget ømfindtlige over for direkte kontakt med plantebeskyttelsesmidler. For eksempel planter fra familien Crassulaceae. Jeg har selv takket være min uagtsomhed slået adskillige smukke Crassula'er og Echeveria'er ihjel.

7. bud

Undervurdér IKKE den nødvendige udluftning!

I tvivlstilfælde, åben vinduet og luft ud. En smule kulde er mindre farlig for de fleste planter, end en stillestående, fugtig eller overophedet luft, forårsaget af et uventet solskinsvejr i et lukket drivhus eller stue.

Engang ... det var i marts ... lod jeg, tåbeligt nok, alle vinduerne være lukkede en hel lang dag, da jeg med kort varsel skulle ud at rejse én dag. Om aftenen så jeg elendigheden. Nogle planter var stærkt forbrændte og andre døde simpelthen. Dette har også andre erfarne kaktusvenner oplevet ved adskillige lejligheder.

8. bud

I vækstperioden SKAL planterne vise tegn på liv.

Ellers er der kun et at gøre: Omplantning og undersøgelse af rodnettet. Det er nemlig muligt, at rodnettet allerede er dødt. Eller at jorden er inficeret med rodlus eller lignende snyltedyrr. Man ser disse som lysegrå til blålig-hvide farveklatter i jorden eller mellem rødderne.

Eller man opdager larver eller deres tomme huller. Dødt rodnet lugter muggent og ser gul-gråt ud. Derimod er sunde rødder hvidlige og glatte i de fine rodspidser. På grund af for ringe opmærksomhed har jeg selv mistet mange skønne planter. Når først sygdommen eller angrebet af snyltedyrene kan ses på plantelegemet, er der sjældent noget tilbage at redde. Opdages angrebet i tide hjælper det derimod at rense rodnettet og fjerne skadedyrene. Opståede skader skal først hele, før man igen må potte planten.

9. bud

Sørg for nøjagtige skilte ved alle planter og lav en rigtig navneliste.

Jeg har for det meste overholdt dette bud ganske godt. Dog fik jeg engang ved omplantning af frøudsæd et forfærdeligt rodsammen. Solskin og regnvand gør med tiden mange inskriptioner ulæselige eller sletter dem fuldstændigt ud. Det kan give mange ærgrelser.

10. bud

Få ALDRIG FLERE planter end den forhåndenværende plads tillader, eller end du kan passe ordenligt.

Dette er et meget vigtigt bud! Men den blandt os, der virkelig har holdt sig til dette, må vist blandt plantevenner kaldes en »helgen«. Jeg kender ingen, og jeg har ikke selv kunnet bringes så meget til fornuft. Plantebordene og reolerne er håbløst overfyldte. Nogle såskåle har ventet i månedsvis på at blive omplantede.

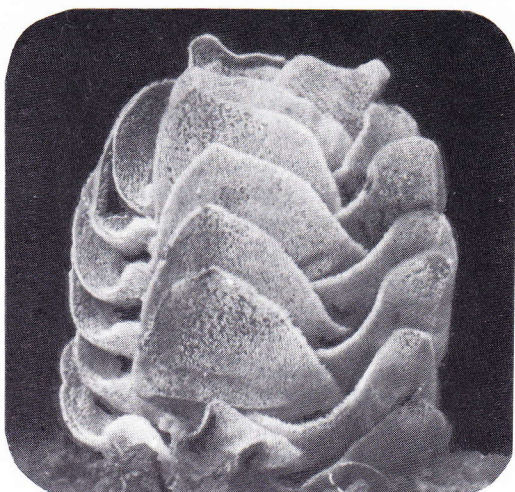
Min eneste ringe trøst er den kendsgerning, at der foruden mig er mange andre plantevenner, der praktiserer denne uvane. Som eksempel kunne jeg nævne en særdeles kendt botaniker (men jeg gør det ikke), der lod bygge en anordning på sin drivhusdør, for selv dér at udnytte den allersidste »tomme plet« til nogle ekstra kaktus, og da det blev kendt, eftergjorde en masse venner dette eksempel. Det er næsten ikke til at fatte.

Den tapre læser, der har fulgt med hertil i mit emne, har måske vundet nogen nyttig erfaring. De ældste blandt jer har sikkert overtrådt de ti bud lige så tit som jeg selv.

E. W. Putnam
(Oversættelse - Bjarne Kjempff)

En snushane i planternes verden

For enhver plantesamler er der planter, som er mere efterspurgt end andre. Nogle af os samler på slægter andre på planter, der slet og ret er kønne, blomstervillige og nemme. Når vi køber frø, håber og forventer vi, at navnet på frøposen også er identisk med den forhåbentlige plante. Bortset fra bladkaktus (Phyllocactus/Epiphyllum), der for langt de flestes vedkommende er krydsninger, så er hybrider ikke i almindelighed i særlig høj kurs blandt samlere. Vel nok med rette. Det er f.eks. næsten umuligt at få rene *Rebutia*-arter; man kan få en gul, en rød, en lilla etc., men hvor finder man en ren *Rebutia senilis*? Mange *Lobivia*-er og *Mammillaria*-er er næsten umulige at bestemme, helt enkelt fordi planten, hvis vi søger navn og beskrivelse i Backeberg eller andre større værker, slet ikke findes. Planten er slet og ret en kulturhybrid. Dette er absolut ikke ensbetydende med, at det er en dårlig plante ej heller en ringe blomstrer, tit er det faktisk lige det modsatte! Mange af os er tilbøjelige til noget hårdt at kalde sådanne planter værdiløse, hvilket er en lidt hård dom. Imidlertid er mange planter truede i naturen, og enkelte vil nok kun kunne bevares for eftertiden i kultur, idet planternes naturlige voksesteder mange steder forsvinder af den ene eller anden grund. I min samling har jeg imidlertid to planter, som hver på sin måde er ganske interessante. *Crassula »Ivory Pagoda«* er en krydsning mellem *C. teres* og *C. falcata* lavet i Huntington Botanical Gardens i 1962. Den ligner mest moderen, *C. teres*, og vokser som denne ret langsomt og helst om vinteren. Jeg har endnu ikke set nogen blomst på mine »elfenbenspagoder«, men når og hvis den kommer, vil den sikkert være ret uanselig. Berettigelsen for denne hybrid finder jeg ret oplagt, idet den som plante virkelig er noget helt anderledes end forældrene, men alligevel en lille harmonisk plante. Det samme kan man næppe sige om mit eget *Euphorbiakryds*, *E. obesa* x *E. bubalina* - for billeder se fig. 1 og fig. 16 i *Euphorbia*-artikelserien. Krydset blev lavet ret tilfældigt. Min *E. obesa*-han var død - min *obesa*-hun blomstrede, og det gjorde min *bubalina*-han også! Et umage par opstod, idet, kan man ikke få den man elsker, så må man elske den man får. Resultatet - selvgjort er velgjort tiltrods - blev ikke imponerende. Tre planter uden noget særligt aktiv og absolut ringere end forældrene. En døde og to groede videre, og helt ærligt glemte jeg alt om



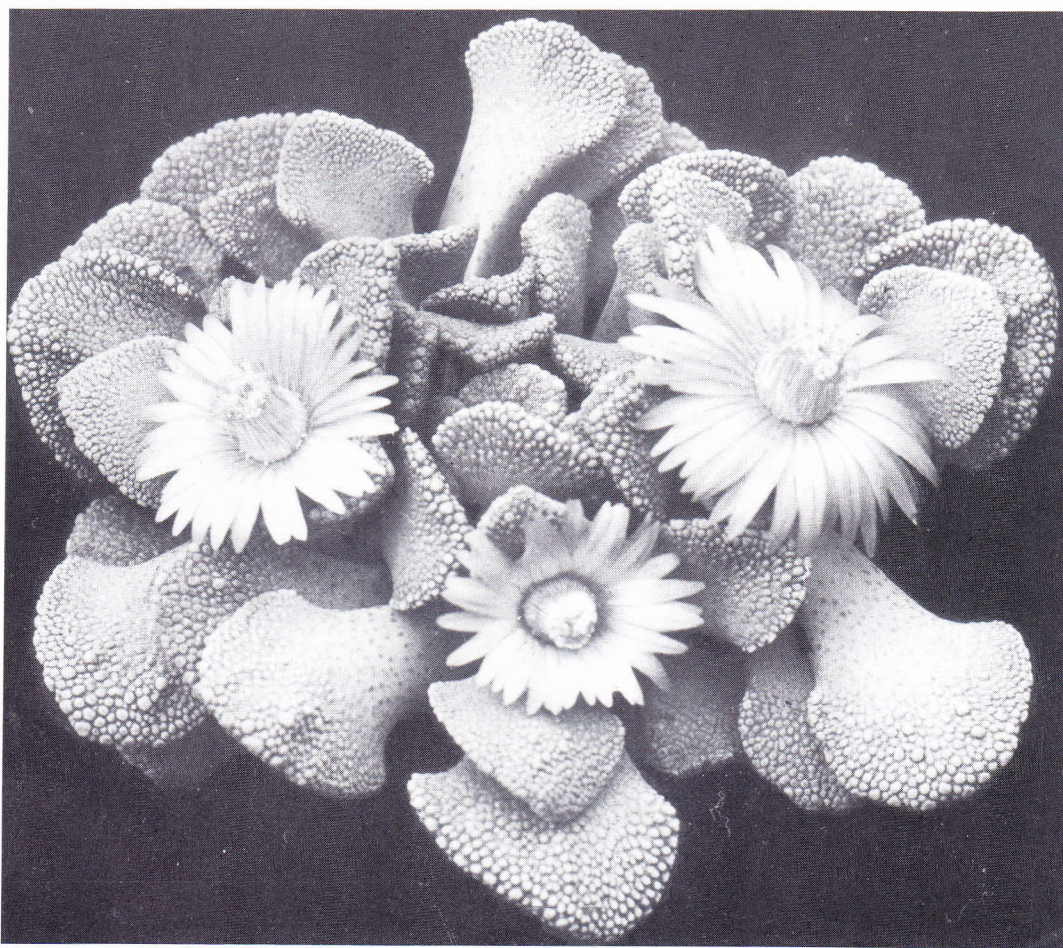
Crassula »Ivory Pagoda« (Helmut Broogh fot.)



Euphorbia »Kermit« (P. Mortensen fot.)



Austrocyllindropuntia clavaroides (Helmut Broogh fot.)



Titanopsis calcarea (Helmut Broogh fot.)

dem, gav dem vand, når de andre fik o.s.v. En dag lagde jeg mærke til, at den ene udviklede sig besynderligt. Vintervækst med for lidt lys? Vækstpunktet blev usundt gullig-grønt, tyndt og drejede til den ene side, og planten lignede en, der er på vej til kompostbunken. Næste forår lignede den en begyndende *cristata* - senere fik den et nyt vækstpunkt i toppen. Jeg grublede længe over planten, indtil jeg fandt forklaringen. Kosmiske bølger fra Muppet-show - planten ligner jo ingen anden end Kermit. Konklusion: Det gør ikke noget, man er vokset op fra et tvivlsomt frø, når bare man har noget i sig. Planten er for øvrigt en dame og blomstrer både »ud af munden og fra hatten«. Der findes næppe nogen anden *Euphorbia* »Kermit« i verden, men jeg vil nu alligevel ikke af den grund gå i gang med et større krydsningsarbejde.

På den ene side kunne det være interessant at lave nogle *Echinocereus* krydsninger med det mål for øje at få gode, hårdføre planter til udendørsbrug, på den anden side kan jeg ikke lade være med at tænke på mine stakkels *Haworthia*er. Bruce Bayer har i sin nye bog, »The New *Haworthia* Handbook«, reduceret min samling med ca. 50 procent - årsag, ja, hybrider opstået i navnlig europæiske samlinger! Så måske skulle jeg lade *Echinocereus*erne være!

Når vi nu er hos de lidt anderledes, må vi ikke glemme *Opuntia* (*Austrocylindropuntia*) *clavarioides*. Er det en monstrøs kulturform, eller ser planten virkelig sådan ud i naturen? Jeg tvivler, og jeg har heller aldrig set den udbudt som importplante eller blot som frø. For øvrigt vokser denne plante fint på egne rødder, blot skal man spare lidt på vandet om vinteren. Men man læser altid, at den skal podes! Mens vi er ved læsning, så læs alt med en vis forsigtighed og navnlig omtanke. Et medlem havde læst, at *Titanopsis calcaria* vokser i ren kalk i naturen - altså plantede han den om og blandede godt med kalk i jorden. Det døde planten af. »*Calcaria* hentyder til, at bladenes farve og udvækster leder tanken hen på de kalksten, som den vokser blandt - i sand og humus.

Det regner så lidt der, at kalken næppe opløses i en dræbende dosis. Prøv at plante *Mammillaria plumosa* i ren gips! Nej vel.

Jeg indrømmer, at jeg lider lidt af en vis samlermani. Det er vi jo nu nok flere, der også gør. Dengang »Samlerens Store Kaktusbog« var den eneste kaktusbog jeg havde, havde jeg næsten alle *Mammillaria*er - troede jeg da. Så købte jeg Craig's

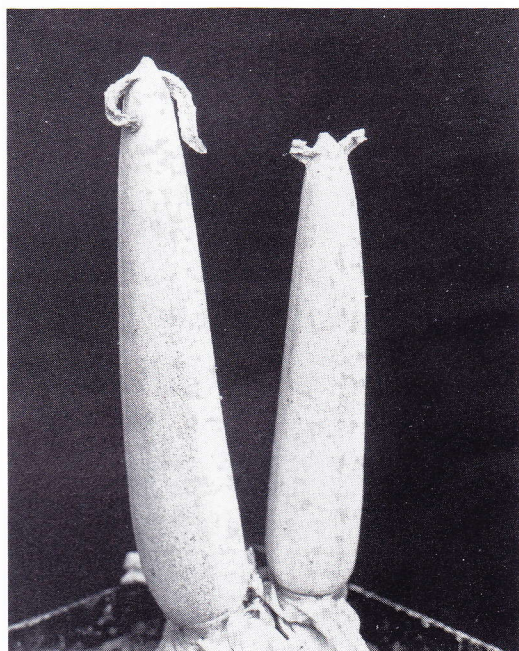
»*Mammillaria Handbook*« og fandt ud af, at skulle jeg have dem allesammen, ja, så måtte hele haven under glas. Noget nemmere er det med slægten *Aztekium*. Der er nemlig kun et medlem, *A. ritteri*. Men hvilket medlem. Podet er det ingen sag at holde den. Hvor mange medlemmer har den på egne rødder? Og da vi tit har haft den på frølisten, hvor mange er det lykkedes for at få planter frem fra frø? Ikke mig - desværre. Frøet spirer nogenlunde, men frøplanterne dør for mig år efter år.

Scilla er en meget almindelig, køn og taknemmelig plante i haven. Der findes også *Scilla*er i Sydafrika, og de er knap så velegnede i haven. Heldigvis vokser de godt i vindueskarmen, og *Scilla* (= *Ledebouria*) *ovalifolia* er en både sjov og nem plante med smukt marmorerede blade og omend små så dog ganske nydelige »klokkeblomster«. Plant løget sådan, at kun rodfladen hviler på jorden. Det lyder lidt barsk, men planten tåler det fint. Dyrket på den måde får man sig en lille plantekalender. Bladarrerne fra de døde blade afsætter noget, som man med meget god vilje og meget lidt botanisk visdom kunne kalde årringe. Planten er ikke til at slå ihjel, den tåler både overvanding og tørke. Vær alligevel god ved den.

Prøv engang at tage en flora eller et planteleksikon eller et staudekatalog og slå op under *Senecio*. Pæne grønne planter med masser af blade og kig så på *Senecio deflersii* fra det sydlige Arabien. Verden er stor. Billedet er et par år gammelt og yder ikke planten fuld retfærdighed, idet den nu har en ca. 10 grene. En spøgelfuld sjæl, der var på besøg hos mig, beskrev planten som salamander-genitaler. Så profan er jeg ikke. Jeg nøjes med at kalde den interessant. Og så er jeg glad for den. Den vokser og blomstrer om vinteren, men tåler af en araber at være, lave (ned til 4-5°C) temperaturer, men så skal den også vandes ret sparsomt og især kun på solrige dage.

Et lille hjertesuk. Jeg kan godt lide slægten *Mitrophyllum*. De er vintervoksere og skal holdes helt tørre om sommeren, hvor det gamle bladpar tørrer ind til et papirlignende lag. I september begynder de at vågne op, får lidt vand og bliver helt grønne. Mit hjertesuk! Jo, jeg sår dem næsten hvert år - men hvorfor er det næsten umuligt at sælge frøplanter om sommeren, ja, kig engang på billederne af *M. mitratum* og *M. compactum*. De ser måske en anelse døde ud.

Peter Brandt Pedersen



Øverst t. venstre: *Aztekium ritteri*
 (Helmut Broogh fot.)
 Øverst t. højre: *Senecio deflersii*
 (Hans Grønlund fot.)
 Midt t. venstre: *Mitrophyllum compactum*
 (Hans Grønlund fot.)
 Midt t. højre: *Mitrophyllum mitratum*
 (Hans Grønlund fot.)
 Nederst t. venstre: *Ledebouria ovalifolia*
 (Helmut Broogh fot.)

BØGER OG TIDSSKRIFTER

Das Sukkulentenlexikon

2. udvidede oplag (1981)
af Hermann Jacobsen.
Forlag: Gustav Fischer Verlag, Stuttgart/New York.
ISBN 3-437-30340-6.
Format: 24,5 × 18 cm.
Indhold: 648 sider + 216 billedsider, hvoraf de 16 er i farver (1173 billeder).
Pris: £ 15,- + porto.

Denne udgave af Jacobsens leksikon medtager nybeskrivelser, omkombinationer o.s.v. frem til juni 1978. Klaus Hesselbarth, Kiels botaniske have, giver i en efterskrift en littetatsurliste til nyheder, der ikke kunne nå at blive indarbejdet i bogen, så den skulle være ført ajour til 1980. En meget tiltalende ændring er, at alle billedsiderne er samlet bagest i bogen, hvilket letter overskueligheden betydeligt.

Das Sukkulenten Lexikon er uundværlig for enhver sukkulententusiast.

Erik Holm

Zauber der Kakteen und anderer Sukkulenten

af Mariella Pizzetti
Forlag: Albert Müller-Rüschlikon, Zürich - Stuttgart.
ISBN 3-275-00752-1.
Format: 21,5 × 26 cm.
Indhold: 176 sider med 300 farvebilleder (delvis 1/2- og 1-sidede), 16 tegninger, lærredsindbinding.

Bogen er letlæselig og meget anskuelig. Det vil sige: anvendelig, og tilmed flot, for kaktus- og sukkulent-samleren, i det daglige hobbyarbejde og til en aften i lænestolen. I billed og tekst præsenteres 200 forskellige planter udførligt, - godt fotograferet i storstilet lay-out og i meget fin tryk kvalitet. I teksten finder man nyttige kapitler med saglige informationer inklusive forklaringer på botaniske fagudtryk. Er man ikke allerede kaktus- og sukkulentsamler, så bliver man det nemt ved at læse og studere denne fascinerende fag- og billedbog.

En appetitvækker!

*Helmut Broogh
(Oversættelse: EH).*

Die Gattung Astrophytum. Arten - Hybriden - Kultur

af Otakar Sadowsky og Dr. Bohumil Schütz.
Forlag: Flora-Verlag, D-7820 Titisee-Neustadt, Vest-tyskland.
Format: 24 × 17 cm.
Indhold: 247 sider med 16 farvebilleder, 142 sort/hvide billeder og 18 tegninger.
Pris: 32,- DM inclusive forsendelsesomkostninger.
Brug international postanvisning.

Slægten *Astrophytum* har mange venner blandt kaktussamlere, som med denne bog har fået et standardværk. Forfatterne er på dette specialområde kompetente kendere, der har beskæftiget sig med forskning omkring slægtens mangfoldige og ejendommelige fremtrædelsesformer i mange år. Dette fremgår tydeligt af bogens lette forståelighed. Bogen skildrer forhold og sammenhænge i såvel natur som kultur. De talrige illustrationer gør det muligt også for *Astrophytum*-kendere uden tysk kundskaber at få glæde af denne sande »guldgrube«. Kan stærkt anbefales.

*Helmut Broogh
(Oversættelse: EH).*

Denne bog har nu snart 5 år på bagen og burde have været anmeldt her for længst. Den findes i selskabets bibliotek, hvorfra den kan lånes, men pas på, *Astrophytum*-elsker! Har man først set den, fristes man til køb! (*Bibliotekar anm.*).

Kakteen von A bis Z

af Walther Haage.
Forlag: Neumann Verlag, Leipzig, Radebeul, 1981.
Format: 24,5 × 18 cm.
Indhold: 754 sider med over 1700 tegninger, 364 farve- og 363 sort/hvide billeder.
Pris: 85,- Mark (DDR).

Denne omfangsrige bog er et godt opslagsværk, som hurtigt bliver uundværlig for den, der investerer i den. Det er fristende, at kalde den afløseren for Backebergs *Kakteenlexikon*, ikke fordi den indholdsmæssigt er meget bedre - for eksempel når det gælder navneforvirring, - men fordi den er meget nem at slå op i, og fordi den har meget med, som Backebergs bog mangler. Man kan slå så godt som alt, der har med kaktus at

gøre, op i den: botaniske udtryk, plejeanvisninger, kaktussamlere, -dyrkere, forfattere og, selvfølgelig, kaktus efter både »for- og efternavn«. Faktisk er Kakteen von A bis Z opbygget som et rigtigt leksikon, så opslagene er nemme og hurtige.

En bagside er, at forfatteren ikke har gjort op med sig selv, om han vil bruge Backeberg's nomenklatur, eller følge de moderne strømninger med deraf følgende forenkling af navneforvirringen.

Walther Haage går midtvejen: Han bygger på Backeberg, men gør op med de største urimeligheder, for eksempel *Krainzia* og *Brachycalycium*.

Bogen er anbefalelsesværdig.

Erik Holm

British Cactus & Succulent Journal

Udgiver: British Cactus & Succulent Society.

Format: 24,7 × 18,8 cm.

ISSN 0264 3405.

Indhold: 44 sider + »Meddelelser«. Forsiderne i farve.

Tidsskriftet udgives kvartalsvis.

Som man måske ved er de to engelske selskaber slået sammen til et i 1983, og det gælder naturligvis også deres tidsskrifter. Det nye tidsskrift er et behageligt bekendtskab. Det indeholder mange interessante artikler og bærer selvfølgelig præg af, at England har nogle af de dygtigste kaktus- og sukkulentskribenter og tilmed i stort antal. Selvsyn giver selvfølgelig et langt bedre indtryk af bladet, end der er plads til at give her, derfor: lån det på selskabets bibliotek, eller bliv selv medlem af det engelske selskab, det kan absolut anbefales. Skriv til: Membership secretary Miss W.E. Dunn, 43 Dewar Drive, Sheffield S7 2 GR, England.

Erik Holm

Houseleeks

En introduktion af Mary og Peter Mitchell.

Udgivet af The Sempervivum Society, England 1983.

Format: 21 × 15 cm.

ISBN 0 907678 01 7.

Indhold: 32 sider, 17 s/h tegninger og 1 kort, heftet.

Pris: £ 1.- inklusive porto og pakning. Kan bestilles hos »The Sempervivum Society«, Burgess Hill, RH 15 9 HR, England.

De sagkyndige forfattere informerer både »begyndere« og »viderekomne«. Man kommer omkring spørgsmål m.h.t. oprindelse, hybrider, formering og alm. dyrkning, samt med værdifulde henvisninger for specielt interesserede. Denne lille bog kan anbefales.

I denne sammenhæng skal nævnes, at det også er muligt at blive medlem af »The Sempervivum Society«, og modtage deres internationale blad 3 gange årligt. Forespørgsel (på engelsk) til ovennævnte adresse kan anbefales.

Helmut Broogh
(Oversættelse: BK)

Calandrinia II

Succulent publications of South Australia, Mrs. Frances Reay, P.O. Box 354, Elisabeth S.A.

ISBN 0 9594375 1 7 / Australien 1982.

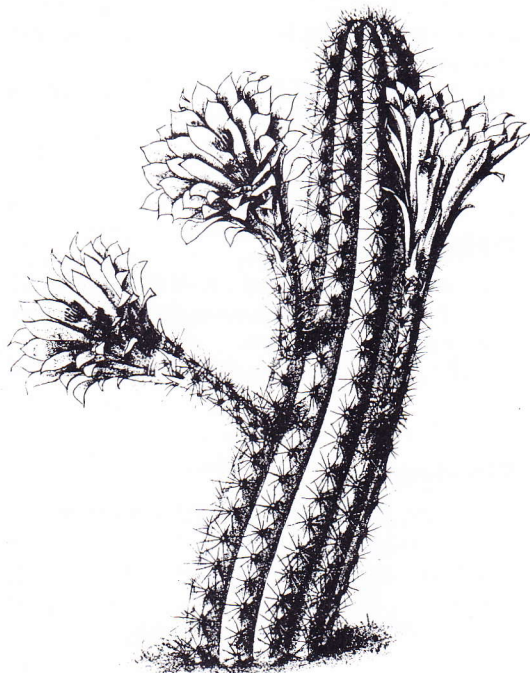
Format: 21,5 × 14 cm.

Indhold: 91 sider med 18 fotos, 33 plantetegninger og 8 arealkort.

Pris: 4,- australske dollars inclusive forsendelsesomkostninger. Send international postanvisning til ovenstående adresse.

En lille kreds af kaktusvenner tog den risiko at udgive dette Liebhaber-tidsskrift, og det blev en succes. Nu foreligger 2. udgave, og den finder sikkert også sine læsere. I det fjerne Australien er det lidt anderledes at samle, men jeg synes, det er interessant at læse om i dette blad. Interesserede læsere bør vide, at udgave I (første halvdel af helheden) stadig kan fås (pris 3,50 A-dollars). De to udgaver kan også købes gennem Whitestone Gardens og gennem Holly Gate / Ashington i England.

Helmut Broogh
(Oversættelse: EH).



MEDLEMMERNES HJØRNE



BREVKASSEN

Som omtalt i KAKTUS 1983-3 har vi fået en brevkasse. Her kan man skrive til og få svar på alt hvad der vedrører dyrkning af kaktus og andre sukkulenter. Eller man kan skrive indlæg om sine eller andres erfaringer udi vor hobby eller efterlyse andres meninger om f.eks. podning, importplanter, bladet, kredsarbejdet, osv.

Skriv til: BREVKASSEN, Hans Keil, Lærkevej 17, D-2381 Ny Bjernt, Sydslesvig, Vesttyskland.

Red.

Rettelse!

Der har indsneget sig en fejl i KAKTUS 1983-4, side 89 fig. 2. Der står *K. blossdiana* og der skulle selvfølgelig have stået *K. blossfeldiana*.

Red.

Efterlysning!

Redaktøren har modtaget en artikel fra et af vore svenske medlemmer, der omhandler *Notocactus tenuicylindricus*, men vedkommende har glemt at skrive afsender på. Vi vil gerne bringe artiklen, men vi er nødt til at vide, hvem der har skrevet den.

Red.

Farvebilleder i bladet?

Vi har modtaget en forespørgsel fra Finn Olesen, et af vore nye medlemmer i Aalborg og da spørgsmålet sikkert også bliver stillet af andre rundt omkring i medlemskredsen, skal vi prøve at gøre rede for det her! Spørgsmålet fra Finn lyder: Er det muligt at få de forskellige fotos i bladet trykt i farver?

Svaret er umiddelbart: Nej! Grunden er den, at NKS har for få medlemmer. I øjeblikket er situationen den, at over 95% af kontingentindbetalingen går til trykningen af KAKTUS. Hvis man forestillede sig f.eks. farver på forsiden og midtersiderne ville det fordyre trykomkostningerne med mindst 40%, og vi tror ikke det er realistisk med en så kraftig kontingentforhøjelse. Det »magiske« tal for indførelse af farvebilleder vil nok være ca. 1000 medlemmer, og da vi i øjeblikket har 800, er der jo et stykke vej endnu.

Det er selvfølgelig også redaktionens højeste ønske, at se farver i bladet, så vi har til stadighed øjnene åbne for de muligheder den moderne teknik giver os til at billiggøre farvetrykning. Måske er det noget vi skal diskutere nærmere på næste generalforsamling til sommer.

Red.





Kredsrepræsentanter:

Norge: Cees Rijk van Ravens, Karisveien 122, 2013 Skjetten, telf. (02) 74 04 03.
Østlandet/Oslo: Lars B. Woldseth, Sagmesterveien 66, 1414 Trollåsen, telf. (02) 80 61 83.
Finland: Guy Söderman, Sandarvsvägen 24 B 9, 00900 Helsingfors 90.
Sverige: Torbjörn Haldammen, PL 2501, 170 90 Fjärdhundra, telf. 0171 - 915 74.
Sydsverige: Kjell-Erik Nilsson, Axel Danielssons väg 306, 214 82 Malmö, telf. 040 - 139944.
Sydslesvig: Holger Schönfeld, Lärkevej, D-2391 Hvilenberg, Sydslesvig.
Nordjylland: Dorthe Møller Jensen, Døvnældevej 10, 9800 Hjørring, telf. (08) 92 48 45.
Vestjylland: Erik Holm, Fruehøjvej 36, 2. tv., 7400 Herning, telf. (07) 12 32 82.
Østjylland: Palle Carlsen, Nybyggervej 2, Tåstrup, 8410 Rønde, telf. (06) 36 73 25.
Sønderjylland: Thomas Nissen, Simmerstedvej 91, 6100 Haderslev, telf. (04) 52 23 28.
Fyn: Ebbe Dreyer Skov, Kornmodvænget 2, 5210 Odense NV, telf. (09) 94 13 43.
Sjælland: Poul Erik Hansen, Esberns Allé 2 st., 2860 Søborg, telf. (01) 69 90 39.

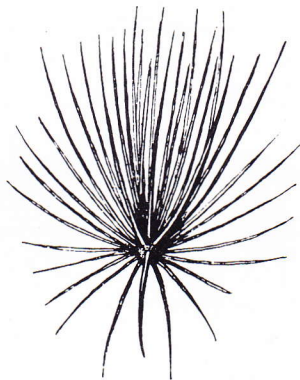
Diateket:

Palle Carlsen, Nybyggervej 2, Tåstrup, DK-8410 Rønde.

Tidligere årgange af »KAKTUS«

Nedennævnte årgange af KAKTUS kan købes ved henvendelse til Palle Carlsen, Nybyggervej 2, Tåstrup, DK-8410 Rønde, tlf. (06) 36 73 25. Betaling: Check eller på giro nr. 2 18 22 89.

Årgang 5-8: 5 kr. pr. nummer (årg. 5 nr. 2 uds.; årg. 8 er på kun 2 nr.). Årgang 9-16: 10 kr. pr. nummer (årg. 13 og årg. 14 nr. 1 udsolgt).



HAR DE PRØVET

AT DYRKE ORCHIDEER?

Er De interesseret?

Få et gratis prøvenr. af vort medlemsblad »Orchideen«, der kommer 10 gange årligt.

Kontingent kr. 125.

DANSK ORCHIDE KLUB

Solsikkevej 7,
4600 Koge.

INDKØBSCENTRALEN

Nordisk Kaktus Selskabs indkøbscentral skaffer pletter, gødning og andre ting, vi har brug for i vor hobby. Salg af N.K.S.-emblemer og N.K.S.-kuverter foregår også gennem indkøbscentralen. Henvendelse til:

FIND AALBÆK MADSEN

Langedamsvej 11
DK-5500 Middelfart
Giro 6 60 02 63



– næste gang De kommer til

KØBENHAVN

bør De i egen interesse besøge

Thorvald Petersen's Handelsgartneri

Jagtvej 74

her finder De det største udvalg i

KAKTUS og SUKKULENTER i alle størrelser

Kaktusgødningen SUKUROL føres

KAKTUS

Stort udvalg i frøplanter og sjældne
importplanter samt mange
arter *Sempervivum*, *Papyrus* og
andre prydgæsser.

Bent Jørgensen

Vejlegårdsvej 99 – Vallensbæk
2620 Albertslund – Tlf. (02) 64 50 95

Plantelister udsendes ikke

Allerede før De når Hamborg, kan De finde
vort kaktusgartneri »Klein Mexiko«. Vor
LILLE virksomhed har altid et STORT sorti-
ment af interessante planter til Dem!
De er velkommen til et besøg til enhver tid,
undtagen mandag. Grupper helst forudan-
meldelse. - Ingen forsendelser.

OTTO POUL HELLWAG

KAKTUS GARTNERI

D. 2067 Reinfeld/Holsten

Steinfelder Heckkaten

(vejen Reinfeld-Bad Segeberg)

DER KAKTEENLADEN

Jörg Köpper

Lockfinke 7 - D-5600 Wuppertal 1

Vi har et stort udvalg i artikler til vores hobby
og et stort udvalg af kaktusbøger - også
antikvariske. Skriv efter vores gratis post-
ordrekatolog og bogliste.

KARLHEINZ UHLIG

Frø - Kulturplanter - Import - Eksport

Lilienstr. 5 - Postbox 1107

D-7053 KERNEN i. R.

TILBUD:

Discocactus insignis	DM	20-40
magnimammus v. bonitoensis		35-45
Neochilenia aerocarpa		8-10
Parodia echinus		10
Pilosocereus chrysostele		12
Sulcorebutia krahni		8-11
Tubicarpus klinkerianus		8-10
polaskii		8-12

WHITESTONE GARDENS LTD.

**Sutton-under Whitestonecliffe,
Thirsk, N. Yorks. YO7 2PZ, England**

Specialist i postordrer af kaktus og andre
sukkulenter, bøger, frø m.m. Send tre inter-
nationale svarkuponer (post) for vor fuldt
illustrerede 36 siders prisliste, som inde-
holder verdens mest omfattede bogliste.

Ing. H. van Donkelaar

Lantje 1 a – Postbus 15

NL-4250 DA Werkendam – Holland

Betydeligt udvidet sortiment i sukkulenter,
kaktus samt andre sjældne planter. Ny plan-
teliste sendes mod forudbetaling af 3.50 hfl.
Frøliste gratis.

Alle henvendelser kan ske på dansk!